ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 15ης Δεκεμβρίου 2011 *

Στην υπόθεση C-119/10,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ υποβληθείσα από το Hoge Raad der Nederlanden (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Μαρτίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Frisdranken Industrie Winters BV

κατά

Red Bull GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, M. Safjan, M. Ilešič (εισηγητή), E. Levits και M. Berger, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 10ης Μαρτίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Frisdranken Industrie Winters BV, εκπροσωπούμενη από τον P.N.A.M. Claassen, advocaat,

— η Red Bull GmbH, εκπροσωπούμενη από τους S. Klos και A. Alkema, advocaten,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Laszuk,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Nijenhuis και F.W. Bulst,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφοι 1 και 3, της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Red Bull GmbH (στο εξής: Red Bull) και της Frisdranken Industrie Winters BV (στο εξής: Winters) σχετικά με το γεγονός ότι η τελευταία γεμίζει με αναψυκτικό μεταλλικά κουτιά τα οποία φέρουν σημεία παρόμοια με σήματα της Red Bull.

Το νομικό πλαίσιο

3 Το άρθρο 5, παράγραφοι 1 έως 3, της οδηγίας 89/104 ορίζει:

«1. Το καταχωρισμένο σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του:

α) σημείο πανομοιότυπο με το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπες με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωριστεί·

β) σημείο για το οποίο, λόγω της ταυτότητας ή της ομοιότητάς του με το σήμα και της ταυτότητας ή της ομοιότητας των προϊόντων ή των υπηρεσιών που καλύπτονται από το σήμα και το σημείο, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού, συμπεριλαμβανομένου και του κινδύνου συσχέτισης του σημείου με το σήμα.

2. Ένα κράτος μέλος μπορεί επίσης να προβλέπει ότι ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο πανομοιότυπο ή παρόμοιο με το σήμα, για προϊόντα ή υπηρεσίες μη παρόμοιες με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωριστεί, αν αυτό χαίρει φήμης μέσα στο κράτος μέλος και η χρησιμοποίηση του σημείου, χωρίς νόμιμη αιτία, θα επέφερε, αχρεωστήτως, όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.

3. Μπορεί, ιδίως, να απαγορεύεται, αν πληρούνται οι όροι των παραγράφων 1 και 2:

α) η επίθεση του σημείου επί των προϊόντων ή της συσκευασίας τους·

β) η προσφορά των προϊόντων ή η εμπορία ή η κατοχή τους προς εμπορία ή η προσφορά ή παροχή υπηρεσιών υπό το σημείο·

γ) η εισαγωγή ή η εξαγωγή των προϊόντων υπό το σημείο·

δ) η χρησιμοποίηση του σημείου σε επαγγελματικό έντυπο υλικό και στη διαφήμιση.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

4 Η Red Bull παράγει και εμπορεύεται ενεργειακό ποτό υπό το παγκοσμίως γνωστό σήμα RED BULL. Για τα σήματα αυτά έχει διεθνείς καταχωρίσεις που ισχύουν, μεταξύ άλλων, στις χώρες της Μπενελούξ.

5 Η Winters είναι επιχείρηση της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στο γέμισμα μεταλλικών κουτιών με ποτά που παράγονται από την ίδια ή από τρίτους.

6 Η Smart Drinks Ltd (στο εξής: Smart Drinks), νομικό πρόσωπο δικαίου Βρετανικών Παρθένων Νήσων, είναι εταιρία ανταγωνίστρια της Red Bull.

7 Η Winters γέμιζε μεταλλικά κουτιά με αναψυκτικό για λογαριασμό της Smart Drinks. Προς τούτο, η Smart Drinks παρέδιδε στη Winters άδεια μεταλλικά κουτιά και τα καπάκια τους, τα οποία έφεραν διάφορα σημεία, στολίδια και κείμενα. Τα μεταλλικά αυτά κουτιά έφεραν, μεταξύ άλλων, τα σημεία «BULLFIGHTER», «PITTBULL», «RED HORN» (στη συνέχεια μετατράπηκε σε «LONG HORN») και «LIVE WIRE». Επίσης, η Smart Drinks παρέδιδε στη Winters το βασικό σιρόπι του αναψυκτικού. Η Winters γέμιζε τα μεταλλικά κουτιά με συγκεκριμένη ποσότητα του βασικού σιροπιού, προσθέτοντας νερό και, όπου χρειαζόταν, διοξείδιο του άνθρακα, και έκλεινε τα μεταλλικά κουτιά, ακολουθώντας για όλα αυτά τις υποδείξεις και συνταγές της Smart Drinks. Στη συνέχεια, η Winters απέδιδε τα γεμισμένα μεταλλικά κουτιά στη Smart Drinks, η οποία τα εξήγε εκτός της Μπενελούξ.

8 Η Winters περιορίζεται στις πιο πάνω υπηρεσίες γεμίσματος για τη Smart Drinks, χωρίς να αποστέλλει στην τελευταία εταιρία τα γεμισμένα μεταλλικά κουτιά. Επιπλέον, δεν παρέδιδε ούτε πωλούσε τα μεταλλικά αυτά κουτιά σε τρίτους.

9 Στις 2 Αυγούστου 2006, η Red Bull υπέβαλε ενώπιον του Rechtbank s-Hertogenbosch αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά της Winters ζητώντας να διαταχθεί η τελευταία να παύσει αμέσως και στο μέλλον οποιαδήποτε χρήση σημείων που μοιάζουν ή συσχετίζονται με ορισμένα σήματά της. Η Red Bull υποστήριξε συναφώς ότι η Winters, με το να γεμίζει μεταλλικά κουτιά φέροντα τα σημεία «BULLFIGHTER», «PITTBULL», «RED HORN», «LONG HORN» και «LIVE WIRE» προσβάλλει δικαιώματά της επί σημάτων. Ο δικαστής ασφαλιστικών μέτρων εκτίμησε ότι το γέμισμα των μεταλλικών κουτιών πρέπει να εξομοιωθεί με χρήση των σημείων αυτών, αλλά ότι μόνον το σημείο «BULLFIGHTER», σε συνδυασμό με τα μεταλλικά κουτιά που χρησιμοποιούνται συναφώς, μοιάζει με τα σήματα της Red Bull. Κατά συνέπεια, με απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2006, διέταξε τη Winters να παύσει να γεμίζει μεταλλικά κουτιά BULLFIGHTER.

10 Η Red Bull και η Winters άσκησαν ενώπιον του Gerechtshof te 's Hertogenbosch, αντιστοίχως, έφεση και αντέφεση κατά της αποφάσεως αυτής.

11 Το Gerechtshof επικύρωσε το συμπέρασμα του Rechtbank ότι το γέμισμα των μεταλλικών κουτιών από τη Winters πρέπει να εξομοιωθεί με χρήση των σημείων που έχουν τεθεί σε αυτά από τη Smart Drinks. Συναφώς, παρέπεμψε στη λειτουργία του σήματος σχετικά με την καταγωγή των περί ων πρόκειται προϊόντων ή υπηρεσιών καθώς και στο ότι, για το επίμαχο είδος προϊόντων, δηλαδή για ποτά, ένα σημείο δεν μπορεί να τεθεί με άλλον τρόπο παρά μόνο με το να συνδυαστεί το ποτό με συσκευασία ήδη φέρουσα το σημείο αυτό. Συνδυάζοντας το αραιωμένο βασικό σιρόπι και τα μεταλλικά κουτιά, τα οποία φέρουν τα επίμαχα σημεία, για να παραγάγει εντεύθεν το τελικό προϊόν, η Winters θέτει τα σημεία αυτά στο εν λόγω προϊόν, έστω και αν δεν τα έχει θέσει στα μεταλλικά κουτιά.

12 Όσον αφορά την ομοιότητα μεταξύ των εν λόγω σημείων και των σημάτων της Red Bull, το Gerechtshof δέχθηκε την ύπαρξη ομοιότητας προκειμένου περί των σημείων «BULLFIGHTER», «PITTBULL» και «LIVE WIRE». Στο πλαίσιο αυτό, εκτίμησε ότι, όσον αφορά το είδος του κοινού που πρέπει να ληφθεί υπόψη, η φύση των προϊόντων υπαγορεύει να ληφθεί υπόψη ένα γενικό κοινό και —εφόσον τα προϊόντα που η Winters επεξεργάζεται για τη Smart Drinks δεν προορίζονται για την Μπενελούξ, αλλά για τρίτες χώρες— υπό την in abstracto έννοια του μέσου καταναλωτή στην Μπενελούξ.

13 Κατά συνέπεια, με απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2008, το Gerechtshof, στηριζόμενο στις διατάξεις της υπογραφείσας στη Χάγη στις 25 Φεβρουαρίου 2005 Συμβάσεως Μπενελούξ περί διανοητικής ιδιοκτησίας (σήματα και σχέδια ή υποδείγματα) που αντιστοιχούν στο άρθρο 5, παράγραφοι 1, στοιχείο β΄, και 2, της οδηγίας 89/104, διέταξε τη Winters να παύσει να γεμίζει μεταλλικά κουτιά BULLFIGHTER, PITTBULL και LIVE WIRE. Η Winters κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως της αποφάσεως αυτής.

14 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Hoge Raad der Nederlanden αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) α) Πρέπει το απλώς και μόνο γέμισμα συσκευασιών οι οποίες φέρουν ένα σημείο […] να θεωρηθεί ως χρήση του σημείου αυτού στις συναλλαγές υπό την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 89/104 περί σημάτων, ακόμη και αν το γέμισμα αυτό γίνεται ως παροχή υπηρεσίας προς τρίτο πρόσωπο και για την κατ' εντολήν του προσώπου αυτού διάκριση των προϊόντων του;

β) Διαφοροποιείται η απάντηση στο ερώτημα 1α αν πρόκειται για προσβολή υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, αρχή και στοιχεία α΄ ή β΄;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 1α, δύναται βάσει του άρθρου 5 της οδηγίας 89/104 περί σημάτων να απαγορευθεί η χρήση του σημείου στην Μπενελούξ αν τα προϊόντα που φέρουν το σημείο προορίζονται αποκλειστικά για εξαγωγή προς χώρες εκτός α) Μπενελούξ ή β) Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκεί —πλην εντός της επιχειρήσεως στις εγκαταστάσεις της οποίας έγινε το γέμισμα— δεν μπορούν να γίνουν αντιληπτά από το κοινό;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 2α ή β, ποιο κριτήριο πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να κριθεί αν πρόκειται για προσβολή δικαιώματος επί σήματος: ισχύει ως κριτήριο η αντίληψη του (με συνήθη πληροφόρηση και σε

λογικό βαθμό προσεκτικού και συνετού) μέσου καταναλωτή στην Μπενελούξ ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση —ο οποίος υπό τις δεδομένες συνθήκες δύναται να καθοριστεί μόνον θεωρητικά ή in abstracto— ή πρέπει εν προκειμένω να χρησιμοποιηθεί άλλο κριτήριο, για παράδειγμα η αντίληψη του καταναλωτή στη χώρα προς την οποία εξάγονται τα προϊόντα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

15 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί στην ουσία να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, της οδηγίας 89/104 έχει την έννοια ότι πάροχος υπηρεσίας ο οποίος, κατόπιν παραγγελίας και σύμφωνα με τις οδηγίες τρίτου, γεμίζει συσκευασίες οι οποίες παραδόθηκαν σε αυτόν από τον εν λόγω τρίτο, που προηγουμένως έχει θέσει σε αυτές σημείο πανομοιότυπο ή παρόμοιο με σημείο που προστατεύεται ως σήμα, προβαίνει ο ίδιος σε χρήση του σημείου αυτού δυναμένη να απαγορευθεί βάσει της διατάξεως αυτής.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου

16 Η Winters υποστηρίζει ότι απλώς και μόνον το γέμισμα, ως υπηρεσία για τρίτον, συσκευασίας φέρουσας σημείο δεν συνιστά χρήση του εν λόγω σημείου υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104. Στηρίζεται ιδίως στην απόφαση της 23ης Μαρτίου 2010, C-236/08 έως C-238/08, Google France και Google

(Συλλογή 2010, σ. I-2417, σκέψεις 50, 56 και 57), όπου, κατ' αυτήν, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο πάροχος υπηρεσίας αντιστοιχίσεως στο Διαδίκτυο παρέχει στους πελάτες του τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν σημεία που αποτελούν λέξεις-κλειδιά, χωρίς όμως να προβαίνει ο ίδιος σε μια τέτοια χρήση, και τούτο παρά το γεγονός ότι η εν λόγω υπηρεσία όχι μόνον αμείβεται και δημιουργεί τις αναγκαίες τεχνικές προϋποθέσεις για τη χρήση των εν λόγω σημείων από τους πελάτες, αλλά επίσης συνεπάγεται άμεση επαφή με το κοινό. Η Winters συνάγει εξ αυτών ότι, κατά μείζονα λόγο, οι υπηρεσίες της που περιορίζονται απλώς και μόνο στο γέμισμα αποτελώντας μέρος της παραγωγικής διαδικασίας, χωρίς να συνεπάγονται ρόλο στην πώληση των ποτών ή την παραμικρή μορφή επικοινωνίας με το κοινό, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «χρήση».

17 Την άποψη αυτή συμμερίζεται, στην ουσία, η Πολωνική Κυβέρνηση, η οποία υπογραμμίζει ιδίως ότι η εξωτερική πλευρά των μεταλλικών κουτιών δεν έχει καμία συνέπεια για τη δραστηριότητα της Winters ούτε για τα οικονομικά πλεονεκτήματα που η επιχείρηση αυτή αντλεί από την εν λόγω δραστηριότητα, τα οποία είναι τα ίδια ανεξαρτήτως του αν τα μεταλλικά αυτά κουτιά φέρουν τα εν λόγω σημεία. Ασφαλώς, η Winters ασκεί οικονομική δραστηριότητα, αλλά η δραστηριότητα αυτή έχει αμιγώς τεχνικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι η Winters ενεργεί απλώς ως εκτελεστικό όργανο.

18 Επιπλέον, οι δραστηριότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, της οδηγίας 89/104 συνιστούν προσβολή δικαιώματος επί σήματος μόνο στην περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, μικρή σημασία έχει αν το γέμισμα μεταλλικού κουτιού φέροντος ένα σημείο μπορεί να χαρακτηριστεί ως «επίθεση» του σημείου αυτού στο περί ου πρόκειται προϊόν. Άλλωστε, η άποψη της Red Bull και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι αμφισβητήσιμη επειδή το σημείο δεν τίθεται στο προϊόν, αλλά στην πραγματικότητα τίθεται στη συσκευασία. Περαιτέρω, αν η άποψη αυτή γίνει δεκτή, θα τεθεί το ζήτημα ποια επιχείρηση ενεργούσε κατά παράβαση του δικαίου των σημάτων, εκείνη που τύπωνε το σημείο στα μεταλλικά κουτιά ή εκείνη που τα γέμιζε.

19 Αντιθέτως, η Red Bull και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η χρήση ενός σημείου, υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104, περιλαμβάνει το γέμισμα συσκευασιών που φέρουν ένα σημείο, ακόμη και αν το γέμισμα αυτό γίνεται ως παροχή υπηρεσίας, κατόπιν οδηγίας του πελάτη και για να διακριθούν τα προϊόντα του.

20 Πρώτα απ' όλα, το γέμισμα μεταλλικών κουτιών φερόντων σημεία ισοδυναμεί με «επίθεση» των σημείων αυτών στο προϊόν υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, της οδηγίας 89/104, δεδομένου ότι ακριβώς σε αυτό το χρονικό σημείο της παραγωγικής διαδικασίας το σημείο συσχετίζεται με το προϊόν. Συγκεκριμένα, η «επίθεση» πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια της δημιουργίας φυσικού συνδέσμου μεταξύ του σημείου και του προϊόντος, ανεξαρτήτως της τεχνικής μέσω της οποίας δημιουργείται ο σύνδεσμος αυτός. Επιπλέον, από τη σκέψη 61 της προαναφερθείσας αποφάσεως Google France και Google προκύπτει ότι οι πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, της οδηγίας 89/104 αποτελούν παραδείγματα «χρήσεων» υπό την έννοια του εν λόγω άρθρου 5, παράγραφος 1.

21 Στη συνέχεια, όταν ένας πάροχος υπηρεσίας παρέχει σε πελάτη, εξ επαχθούς αιτίας, υπηρεσία που στηρίζεται στη χρήση ενός σημείου, η χρήση αυτή πρέπει να χαρακτηρίζεται ως «χρήση στις συναλλαγές». Το γεγονός ότι ο πάροχος ενεργεί κατόπιν οδηγιών του πελάτη δεν αλλάζει τίποτα σε αυτό, δεδομένου ότι η υπηρεσία παραμένει εμπορική δραστηριότητα.

22 Τέλος, δεν ασκεί επιρροή το αν η εταιρία η οποία θέτει το σημείο στα προϊόντα ή στη συσκευασία τους το πράττει για δικά της προϊόντα ή ως παροχή υπηρεσιών για τρίτον. Έτσι, η οδηγία 89/104 στηρίζεται στην αρχή ότι ορισμένες πράξεις, και μεταξύ άλλων εκείνες τις οποίες αφορά το άρθρο της 5, παράγραφος 3, προβλέπονται μόνο για τον δικαιούχο του καταχωρισμένου σήματος. Θα ήταν ασύμβατο με την αρχή αυτή και τον σκοπό του εν λόγω άρθρου 5 να διαφύγουν από το πεδίο εφαρμογής του πράξεις παραγωγής και εμπορίας από ένα πρόσωπο χωρίς τη συγκατάθεση του ανωτέρω δικαιούχου απλώς και μόνο για τον λόγο ότι τα προϊόντα δεν ανήκουν στο πρόσωπο αυτό. Συγκεκριμένα, ο σκοπός της διατάξεως αυτής δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί αν ήταν δυνατόν να καταστρατηγηθεί η προστασία του δικαιούχου του σήματος απλώς και μόνο με το να κατακερματιστεί η παραγωγική διαδικασία και να ανατεθούν σε διαφορετικούς αντισυμβαλλόμενους τα διάφορα στοιχεία της διαδικασίας αυτής.

23 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από την προαναφερθείσα απόφαση Google France και Google (σκέψεις 60 και 61), καθώς και από τη διάταξη της 19ης Φεβρουαρίου 2009, C-62/08, UDV North America (Συλλογή 2009, σ. I-1279, σκέψεις 39 έως 43). Επιπλέον, από το σύστημα του εν λόγω άρθρου 5, παράγραφος 3, προκύπτει ότι ο

δικαιούχος του σήματος δύναται να απαγορεύσει χωριστά τις πράξεις που αφορά το άρθρο αυτό και, επομένως, να εναντιωθεί στην επίθεση του σήματός του ανεξαρτήτως του αν εκείνος που το επιθέτει εμπορεύεται στη συνέχεια τα περί ων πρόκειται προϊόντα.

Απάντηση του Δικαστηρίου

24 Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι τα επίμαχα σημεία που εμφαίνονται στα κουτιά που γεμίζει η Winters είναι, το πολύ, παρόμοια με τα προστατευόμενα σημεία της Red Bull και όχι πανομοιότυπα με αυτά. Υπό τις συνθήκες αυτές, ευθύς εξαρχής αποκλείεται να μπορέσει η Red Bull, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 89/104, το οποίο απαιτεί να είναι πανομοιότυπα τα περί ων πρόκειται σημεία, να απαγορεύσει στη Winters να γεμίζει τα μεταλλικά αυτά κουτιά. Κατά συνέπεια, έργο του Δικαστηρίου είναι, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, να αποφανθεί μόνον επί της ερμηνείας του εν λόγω άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, για την εφαρμογή του οποίου είναι αρκετό να είναι παρόμοια τα εν λόγω σημεία.

25 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας 89/104, ο δικαιούχος ενός σήματος έχει την εξουσία να απαγορεύσει σε τρίτο να χρησιμοποιεί, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο πανομοιότυπο ή παρόμοιο με το σήμα του, όταν η χρήση αυτή γίνεται στις συναλλαγές, αφορά προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπα ή παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα και, λόγω της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως από τη σκοπιά του κοινού, θίγει ή δύναται να θίξει την ουσιώδη λειτουργία του σήματος, η οποία συνίσταται στο να εγγυάται το σήμα στους καταναλωτές την προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών [βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Ιουνίου 2008, C-533/06, O2 Holdings και O2 (UK), Συλλογή 2008, σ. I-4231, σκέψη 57 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

26 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν αμφισβητείται ότι η Winters ασκεί εμπορική δραστηριότητα και αποβλέπει σε οικονομικό όφελος όταν, ως πάροχος υπηρεσίας, γεμίζει κατόπιν παραγγελίας και σύμφωνα με τις οδηγίες της Smart Drinks μεταλλικά κουτιά που της παραδόθηκαν από την τελευταία επιχείρηση η οποία προηγουμένως έχει θέσει στα εν λόγω κουτιά σημεία παρόμοια με τα σήματα της Red Bull.

27 Δεν αμφισβητείται ούτε ότι η προηγούμενη επίθεση των σημείων αυτών στα μεταλλικά κουτιά, το γέμισμά τους με το αναψυκτικό και η μεταγενέστερη εξαγωγή του τελικού προϊόντος, δηλαδή των μεταλλικών κουτιών που είναι πια γεμάτα και που φέρουν τα εν λόγω σημεία, γίνεται χωρίς τη συγκατάθεση της Red Bull.

28 Καίτοι από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι ένας πάροχος υπηρεσίας όπως η Winters ενεργεί στο κύκλωμα των συναλλαγών όταν γεμίζει τέτοια μεταλλικά κουτιά κατόπιν παραγγελίας τρίτου, παρά ταύτα δεν προκύπτει εντεύθεν ότι ο πάροχος αυτός προβαίνει ο ίδιος σε «χρήση» των σημείων αυτών υπό την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 89/104 (βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψη 55).

29 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι η δημιουργία των αναγκαίων τεχνικών προϋποθέσεων για τη χρήση ενός σημείου και η αμοιβή για την υπηρεσία αυτή δεν σημαίνουν ότι ο παρέχων την ανωτέρω υπηρεσία προβαίνει ο ίδιος σε χρήση του εν λόγω σημείου (προαναφερθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψη 57).

30 Πάντως, διαπιστώνεται ότι πάροχος υπηρεσίας ο οποίος, υπό συνθήκες όπως αυτές στην υπόθεση της κύριας δίκης, περιορίζεται να γεμίζει, κατόπιν παραγγελίας και σύμφωνα με τις οδηγίες τρίτου, μεταλλικά κουτιά ήδη φέροντα σημεία παρόμοια με σήματα και, επομένως, απλώς και μόνον εκτελεί ένα τεχνικό μέρος της διαδικασίας παραγωγής του τελικού προϊόντος, χωρίς να έχει το παραμικρό συμφέρον όσον αφορά την εξωτερική πλευρά των εν λόγω κουτιών και ειδικά όσον αφορά τα σημεία που εμφαίνονται σε αυτά, δεν προβαίνει ο ίδιος σε «χρήση» των σημείων αυτών υπό την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 89/104, αλλά μόνο δημιουργεί τις αναγκαίες τεχνικές προϋποθέσεις για να μπορέσει αυτός ο τρίτος να προβεί σε τέτοια χρήση.

31 Στη διαπίστωση αυτή προστίθεται το γεγονός ότι, ούτως ή άλλως, πάροχος υπηρεσίας στην κατάσταση της Winters δεν προβαίνει σε χρήση των εν λόγω σημείων «για προϊόντα ή υπηρεσίες» πανομοιότυπα με εκείνα για τα οποία το σήμα έχει καταχωριστεί, υπό την έννοια του εν λόγω άρθρου. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει ήδη επισημάνει ότι η έκφραση αυτή αφορά, κατ' αρχήν, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του τρίτου ο οποίος χρησιμοποιεί το σημείο [βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2007, C-48/05, Adam Opel, Συλλογή 2007, σ. I-1017, σκέψεις 28 και 29, και προαναφερθείσες αποφάσεις O2 Holdings και O2 (UK), σκέψη 34, και Google France και Google, σκέψη 60]. Δεν αμφισβητείται ότι στην υπόθεση της κύριας δίκης η υπηρεσία που παρέχεται από τη Winters συνίσταται στο γέμισμα των μεταλλικών κουτιών και ότι η υπηρεσία αυτή δεν έχει καμία ομοιότητα με το προϊόν για το οποίο έχουν καταχωριστεί τα σήματα της Red Bull.

32 Ασφαλώς, το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η εν λόγω έκφραση είναι δυνατόν να καταλαμβάνει προϊόντα ή υπηρεσίες άλλου προσώπου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο τρίτος. Έτσι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι κατάσταση όπου ο πάροχος υπηρεσίας χρησιμοποιεί σημείο αντίστοιχο με σήμα άλλου για να προωθήσει προϊόντα που πελάτης του εμπορεύεται με τη βοήθεια της υπηρεσίας αυτής καταλαμβάνεται από την ίδια έκφραση όταν η χρήση αυτή γίνεται κατά τρόπο που δημιουργεί σύνδεσμο μεταξύ του εν λόγω σημείου και της εν λόγω υπηρεσίας (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψη 60· απόφαση της 12ης Ιουλίου 2011, C-324/09, L'Oréal κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-6011, σκέψεις 91 και 92, και προαναφερθείσα διάταξη UDV North America, σκέψεις 43 έως 51).

33 Παρά ταύτα, όπως υπογράμμισε, στην ουσία, η γενική εισαγγελέας στο σημείο 28 των προτάσεών της, το γέμισμα μεταλλικών κουτιών φερόντων σημεία παρόμοια με σήματα, ως εκ της φύσεώς του, δεν είναι συγκρίσιμο με υπηρεσία η οποία έχει ως σκοπό την προώθηση της εμπορίας προϊόντων φερόντων τέτοια σημεία και, ειδικά, δεν συνεπάγεται τη δημιουργία συνδέσμου μεταξύ των σημείων αυτών και της υπηρεσίας γεμίσματος. Συγκεκριμένα, η επιχείρηση που γεμίζει τέτοια μεταλλικά κουτιά δεν εμφανίζεται στον καταναλωτή, πράγμα που αποκλείει οποιαδήποτε συσχέτιση μεταξύ των υπηρεσιών της και των εν λόγω σημείων.

34 Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 89/104 δεν πληρούνται σε μια κατάσταση όπως η

επίμαχη στην κύρια δίκη, οπότε ο δικαιούχος δεν δύναται πάνω σε αυτή τη βάση να απαγορεύσει στον πάροχο υπηρεσίας να γεμίζει μεταλλικά κουτιά φέροντα σημεία παρόμοια με τα σήματά του, δεν έχει σημασία το αν το γέμισμα αυτό συνιστά επίθεση των σημείων στα προϊόντα ή στη συσκευασία τους υπό την έννοια της παραγράφου 3, στοιχείο α΄, του άρθρου αυτού.

35 Στο μέτρο που ένας τέτοιος πάροχος παρέχει στους πελάτες του τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν σημεία παρόμοια με σήματα, ο ρόλος του δεν μπορεί να αξιολογηθεί με γνώμονα τις διατάξεις της οδηγίας 89/104, αλλά, αν χρειαστεί, πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα άλλων κανόνων δικαίου (βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσες αποφάσεις Google France και Google, σκέψη 57, και L'Oréal κ.λπ., σκέψη 104).

36 Εξάλλου, αντιθέτως προς αυτό που φοβούνται η Red Bull και η Επιτροπή, η διαπίστωση ότι ο δικαιούχος ενός σήματος δεν δύναται να προβεί σε δικαστικές ενέργειες, με βάση μόνο την οδηγία 89/104, κατά του παρόχου υπηρεσίας ουδόλως έχει ως συνέπεια ότι ο πελάτης του παρόχου αυτού έχει τη δυνατότητα να καταστρατηγήσει την παρεχομένη από την εν λόγω οδηγία προστασία στον ανωτέρω δικαιούχο, κατακερματίζοντας την παραγωγική διαδικασία και αναθέτοντας σε παρόχους υπηρεσιών τα διάφορα στοιχεία της διαδικασίας αυτής. Εν προκειμένω, αρκεί η διαπίστωση ότι οι παροχές αυτές θα μπορούν να καταλογιστούν στον εν λόγω πελάτη ο οποίος επομένως παραμένει υπεύθυνος βάσει της οδηγίας αυτής.

37 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας 89/104 έχει την έννοια ότι πάροχος υπηρεσίας ο οποίος, κατόπιν παραγγελίας και σύμφωνα με τις οδηγίες τρίτου, γεμίζει συσκευασίες οι οποίες παραδόθηκαν σε αυτόν από τον εν λόγω τρίτο, που προηγουμένως έχει θέσει σε αυτές σημείο πανομοιότυπο ή παρόμοιο με σημείο που προστατεύεται ως σήμα, δεν προβαίνει ο ίδιος σε χρήση του σημείου αυτού δυναμένη να απαγορευθεί βάσει της διατάξεως αυτής.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος

38 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

39 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της πρώτης οδηγίας 89/104 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, έχει την έννοια ότι πάροχος υπηρεσίας ο οποίος, κατόπιν παραγγελίας και σύμφωνα με τις οδηγίες τρίτου, γεμίζει συσκευασίες οι οποίες παραδόθηκαν σε αυτόν από τον εν λόγω τρίτο, που προηγουμένως έχει θέσει σε αυτές σημείο πανομοιότυπο ή παρόμοιο με σημείο που προστατεύεται ως σήμα, δεν προβαίνει ο ίδιος σε χρήση του σημείου αυτού δυναμένη να απαγορευθεί βάσει της διατάξεως αυτής.

(υπογραφές)